

הגיליון השני של "מעבר לרשת" עוסק בשלושה אירועים מרכזיים שתפסו את מרכז השיח בעולם הערבי בחודשים מרץ-מאי 2017. הראשון הוא ביקורו של נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, בערב הסעודית. הביקור זכה להתייחסות נרחבת בעקבות התהודה המרשימה שעורר בקרב הציבור במצרים, במדינות המפרץ ובאיראן. המלך הסעודי ונשיא ארצות הברית ביקשו לשדר מסר של אחדות נגד הטרור ונגד איראן, אך השיח ברשתות מעיד על תוצאה הפוכה של פיצול וחולשה: מצרים כועסת על קטאר וערב הסעודית, קטאר מתקרבת לאיראן, ערב הסעודית כועסת על קטאר והאיראנים לועגים לכולם. הנושא השני הוא שביתת האסירים הפלסטיניים בהנהגת מרואן ברגותי. מדוע נכשלה שביתת הרעב? האם איבדה סוגיית האסירים הפלסטינים את מרכזיותה בקרב הציבור הפלסטיני? ומה קרה לפופולאריות של "נלסון מנדלה הפלסטיני"? החלק השלישי עוסק בצמד אירועים שהתרחשו בסוריה בתחילת אפריל 2017. הראשון הוא השימוש החוזר של נשיא סוריה, בשאר אל-אסד, בנשק כימי (גז סארין) נגד אזרחים בעיר אדליב. האירוע השני הוא התגובה למתקפה הכימית, כשארצות הברית תוקפת בסוריה עם עשרות טילי טומהוק. השיח ברשתות החברתיות במהלך אותו שבוע שופך אור על הדרך שבא תופס העולם הערבי בכלל, ואזרחי סוריה בפרט, את שני אירועים אלו בפרספקטיבה מקומית ואזורית.

ביקור טראמפ: הכל סובב סביב כסף

ב-21 במאי החל נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, את ביקורו במזרח התיכון. נקודת הציון הראשונה במסע הייתה ערב הסעודית. הביקור יצא לדרך בחגיגות כאשר תמונותיהם של טראמפ והמלך סלמאן מתנוססות על חזית מלון ריץ בריאד, המשיך עם מטסים של חיל האוויר הסעודי והסתיים עם נשף חרבות מסורתי. טרם הביקור התרבו הדיווחים על כך שיש בכוונת מלך סעודיה ונשיא ארצות הברית להכריז על הקמת "ברית נאט"ו" ערבית למלחמה בקיצוניות האסלאמית מצד אחד, ובהגמוניה האיראנית מצד שני. דובר גם על יוזמה אמריקאית לחידוש התהליך המדיני בין ישראל לרשות הפלסטינית. כתמיד, שמועות לחוד ומציאות מזרח תיכונית לחוד. מלבד מספר רגעים הומוריסטיים (שהפכו לווראליים) ברשתות, נשאלת השאלה מהם ההישגים הממשיים של הביקור וכיצד נחוו בדעת הקהל הערבית והאיראנית.

"אחים לנשק"

הכותרת של הביקור, והנושא שזכה לסיקור הנרחב ביותר – הן בעיתונות הסעודית והן ברשתות החברתיות – היא עסקת הנשק שנחתמה בין ארצות הברית לערב הסעודית, שמוערכת בכמאה מיליארד דולר. הרקע העסקי של טראמפ השפיע על מסגור העסקה בדעת הקהל הערבית. מצד אחד מגיע נשיא אמריקאי שאוהב "לסגור דילים" ולהרוויח, ומצד שני הסעודים מעוניינים "להשוויץ בפני האיראנים באישה החדשה-ישנה ובנדוניה שהביאה עמה... במקום יהלום אנו נקבל מטוסי F-16 ואפאצ'י", כפי שתיאר זאת מעצב דעת קהל סעודי. במצרים ובאיראן, לעומת זאת, באופן טבעי הטון היה לעגני יותר. בשיח האיראני המוטיב היה שעל אף העובדה הידועה שערב הסעודית מממנת ומכווניה טרור, גם נגד ארצות הברית, לאמריקאים יש בסוף תג מחיר. במקרה הזה הוא על סך מאה מיליארד דולר. קולות ברשת גרסו כי "גם מאה מיליארד דולר לא ימחקו את המעורבות הסעודית ב-11 בספטמבר" (15 מהמחבלים שהיו מעורבים היו ממוצא סעודי).

במצרים כועסים על החימוש המיותר של ערב הסעודית, ומתקשים להבין – אם בין כה וכה הסעודים לא יוכלו אי פעם להביס צבאית את ישראל והמטרה המשותפת היא חזית אחידה מול איראן – מדוע צריך לחמש את המפרץ. בלוגר מצרי טען כי "המצב חסר תקווה, 50 שנה אחרי מלחמת 67', ועדיין ממשיכות מדינות ערביות לקנות נשק שהן לא יכולות להשתמש בו נגד אויבים שלעולם לא יוכלו להביס". הביקורת לא הופנתה אך ורק כלפי ערב הסעודית, אלא גם כלפי טראמפ, אשר מנופף בעלה של זית ובה בעת מחמש את הסעודים.

משוואה חדשה: אסלאם טוב = ערב הסעודית, אסלאם רע = המדינה האסלאמית ואיראן

את המינוח הזה טבע עיתונאי מצרי בציוץ בטוויטר לאחר הביקור. ברקע, מעבר לעיסוק בכסף ובמרוץ החימוש, השיח בעולם הערבי עסק ב"שותפות הגורל" והברית הטבעית בין ארצות הברית לערב הסעודית. פועל יוצא של הידוק הקשר הוא השבת הדומיננטיות האזורית הסעודית, שתחת חסותה תתגבש חזית אחידה ערבית-אסלאמית נגד איראן ונגד הטרור והקיצוניים. כעת, "אתם (האמריקאים) נלחמים בהגמוניה האיראנית ואנחנו (הסעודים) נילחם בטרור הסוני", אומרים בממלכה. מרכיב חשוב הוא מחיקת מורשת אובמה. הסעודים טוענים כי הגעת טראמפ היא משב רוח מרענן באזור ותיקון לתקופת אובמה, שבראיתם נטש את העולם הערבי הסוני לטובת עסקאות ובריתות עם איראן ופגע בכך בברית האסטרטגית שהייתה קיימת לאורך השנים.

מחוץ למפרץ ראו את הדברים אחרת. אקטיביסט פלסטיני סיכם את דברי טראמפ (בסגנונו הייחודי של הנשיא) לסעודים: "אתם שונאים את איראן. איראן רעה. מאוד מאוד רעה. הילחמו בה. לנו יש נשק למכור. הנשק הוא טוב מאוד. רכשו את הנשק שלנו. ובגדול". חלק לא מבוטל בציבור הערבי לא קנה את מסר האחדות ושותפות הגורל. אזרח עיראקי צייץ ואמר: "יופי של שיעור קבלנו מארצות הברית וסעודיה על טרור ואלימות, שיעור משתי יצאניות האלימות והטרור הגדולות ביותר". משוואה חדשה, אם כן, הוכרזה בריאד: מעתה איראן והמדינה האסלאמית הם השחקנים הרעים באזור, ואילו ערב הסעודית, יצאנית הלוחמים השנייה בגודלה במזרח התיכון (אחרי תוניס) למדינה האסלאמית, היא השחקן הטוב.

Wajahat Ali
@WajahatAli

"Good Islam" = Saudi Arabia and GCC,
whom I called supporters of terrorism but
now I make deals with them.
"Bad Islam" = Iran and ISIS.

21/05/2017, 18:05

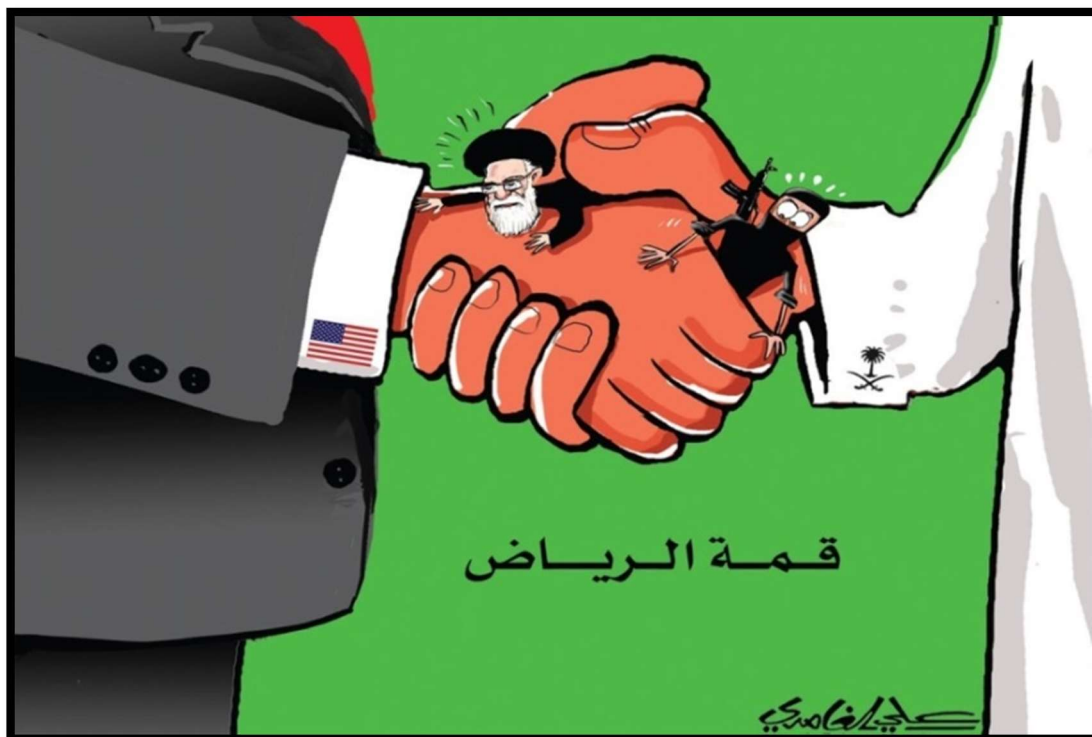

Murtaza Hussain
@MazMHussain

Great lecture about terrorism and violence
by Saudi Arabia and the United States, the
two biggest purveyors of these things on
the planet.

21/05/2017, 17:48

השקפה נוספת באה לידי ביטוי במצרים, שם הדגישו אזרחים את הכעס של מדינתם על כך שערב הסעודית החליפה אותה כבעלת הברית המרכזית של ארצות הברית בעולם הערבי. אם אובאמה נטה לכיוון איראן והשיעים, אזי טראמפ מצדו חזר לתמוך באסלאם הסוני - אך החליף את מצרים, מנהיגת העולם הערבי, ביריבתה הגדולה. הסיבה לכך, אומרים במצרים, היא כי טראמפ איבד עניין בסוגיה הפלסטינית ובלוב, שם יש לקהיר ערך מוסף, ומעדיף להתמקד בהחלשת המדינה האסלאמית ובשבירת ההגמוניה האיראנית, סוגיות שנמצאות בראש סדר העדיפויות הסעודי.

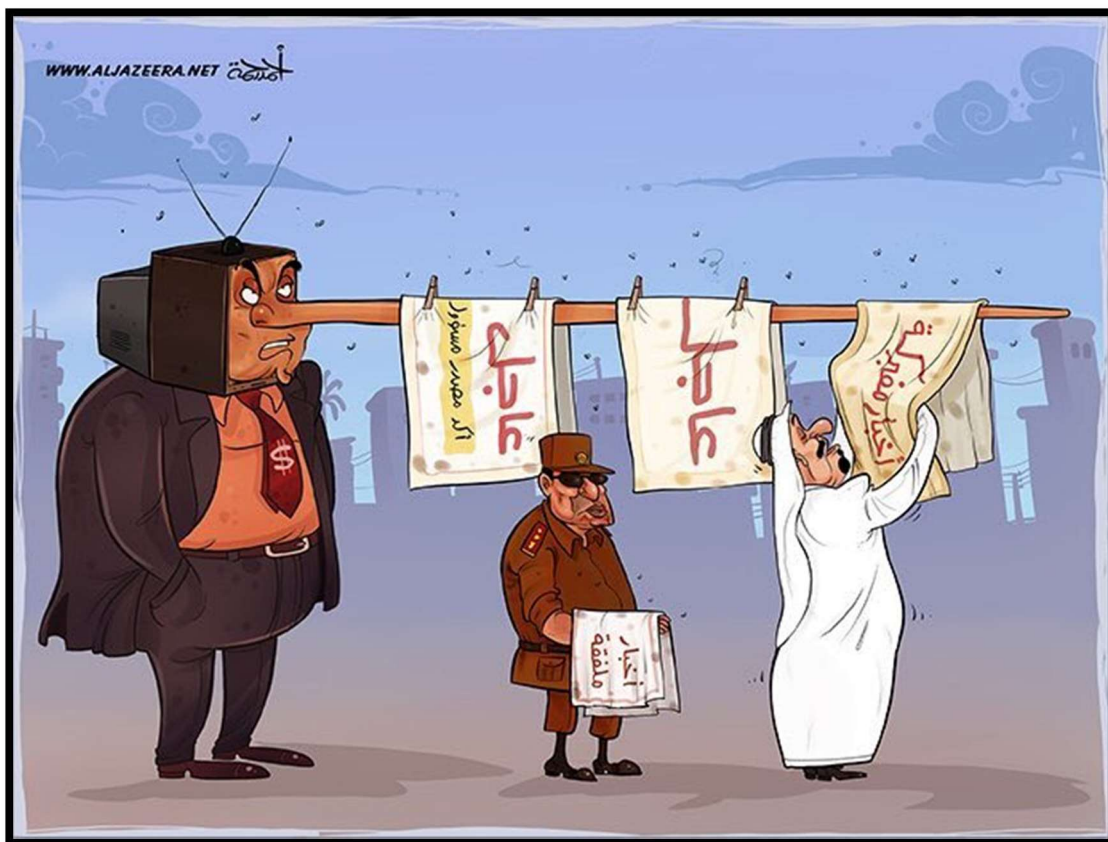

הקמת "ברית נאט"ו" ערבית: החלום ושברו

בסוף חודש מאי, כשבוע לאחר הביקור ההיסטורי, תמונת האחדות הערבית והברית נגד המדינה האסלאמית ואיראן החלו להיסדק. הסנונית הראשונה הופיעה בסוכנות הידיעות הקטארית הרשמית, שפרסמה הצהרות מתריסות בשם אמיר קטאר, השיח' תמים בן חמד א-ת'אני: "יש לנו יחסים טובים עם ישראל"; "יש לנו יחסים מתוחים עם ממשל טראמפ"; "חמאס הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני"; "אין זה חכם להסלים את המצב עם איראן. אי אפשר להתעלם ממשקלה"; "על מצרים, בחרין ואיחוד האמירויות לבחון את עמדותיהם העוינות ביחס אלינו"; ו"חמאס וחיזבאללה הן תנועות התנגדות". א-ת'אני פרסם מיד הודעה בה הכריז כי סוכנות הידיעות הקטארית נפרצה במהלך שהובל על ידי ערב הסעודית.

כתגובה מידית לפרסום, חסמו בחרין, מצרים, איחוד האמירויות וערב הסעודית מספר ערוצי תקשורת קטאריים במדינותיהם, ובראשם אל-ג'זירה. בנוסף, נרמז על ידי מקורות סעודיים בכירים כי הממלכה אף החליטה להעניש את קטאר באופן נרחב יותר ולהטיל עליה סנקציות נוספות, כמו סגירת המרחב האוויר הסעודי לכלי טיס קטאריים וסגירת המעברים היבשתיים והימיים בין שתי המדינות. סלמן אל-אנסארי, ראש השדולה הסעודית בווישינגטון (SAPRAC), פנה בטוויטר אל אמיר קטאר: "בעניין עמידתכם לצד ממשלת איראן הקיצונית ופגיעתכם במלך סעודיה, ברצוני להזכיר לכם שגם מחמד מורסי פעל כך, הופל ונכלא".

הקטארים לא נשארו חייבים ופצחו בתגובה במסע השמצות משלהם במרחב הווירטואלי. אתר אל-ג'זירה פרסם קריקטורה בה נראים המלך סלמאן ונשיא מצרים א-סיסי מפזרים

"פייק ניוז" בגנותה של קטאר. קריקטורה נושכת אחרת פורסמה באתר של מידל איסט איי (middleeasteye.net), הפועל מלונדון, ובה היה אזכור לסצנת כדור הבדולח אותו אחזו סיסי, טראמפ ומלך סעודיה בסוף ועידת ריאד, בעודם מבצעים סיאנס להזמנת את השטן וחיליו.

מבעד למלחמת הקריקטורות, באופן מהותי ערב הסעודית, איחוד האמירויות ומצרים האשימו את קטאר בתמיכה באסלאם הפוליטי (במצרים), בתנועות סלפיות-ג'האדיות בסוריה (ג'בהת א-נוסרה/פתח א-שאם) ובאיראן. מהשיח האזרחי בערב הסעודית והאמירויות, כפי שהשתקף ברשתות החברתיות, ניתן ללמוד שהפעם ככל הנראה

קטאר הגדישה את הסאה. עד לאירועים האחרונים התאפשר לנסיכות הקטנה "לרקוד על שתי החתונות", הווה אומר להוות בסיס פוליטי לתנועות אסלאמיות ובמקביל לשמור על ערוץ דיפלומטי פתוח עם איראן. לא עוד. כל עוד התמיכה באיראן נעשתה מתחת לפני השטח,

הצליחה ערב הסעודית לבלוע את הגלולה המרה, אך מרגע שמדיניותה של קטאר נעשתה פומבית הדבר התפרש בריאד כחתרנות שלא תעבור בשקט.

במצרים השמחה כפולה. פעם אחת בשל האיבה הוותיקה עם קטאר, שהופכת כל מהלומה שניחתת עליה למבורכת בעיניים מצריות. פעם שנייה, לא עבר שבוע מאז הקמת "ברית נאט"ו" הערבית-מוסלמית בהנהגת היריבה ערב הסעודית, וכבר מופיעים בה סדקים ראשונים - שבועדי התקבלו בקורת רוח בקהיר.

"דוקטרינת הסחת הדעת"

תופעת הרשת הבולטת ביותר לאורך כל ביקורו של טראמפ בריאד הייתה יצירה עשירה ובלתי-פוסקת של ממים וקריקטורות שלעגו והגחיכו את הפסגה המדינית. מרבית הממים התמקדו באירוע בו סלמאן, טראמפ וא-סיסי חנכו את המרכז ללוחמה בטרור בריאד. רבים מהם התמקדו גם בלבושה של הגברת הראשונה, מלניה טראמפ, ששמלתה עוררה דמיון מפליא

לכעבה שבמכה. אחד הבלוגרים הבולטים במצרים סיכם ברוח הזמן: "מנהיגי העולם גילו שהם יכולים להישאר זמן ממושך יותר בשלטון אם הם ימשיכו להסיח את דעתנו באמצעות יצירת "אירועים וממים ווירטואליים" שתוכננו מראש ונשתלו ברשת. המטרה מאחורי זה היא הפיכת הפוליטיקה העולמית למרחב דיגיטלי סוריאליסטי, שלא ניתן לעיקול באופן רציונלי. הפוליטיקה הופכת לתוכנית ריאליטי המוצגת כבדיחה גרוטסקית, כולנו הופכים לצופים מהצד כאשר השחקנים הם המנהיגים שלנו. בימים חלשים, כאשר המנהיגים לא מצליחים לייצר אירועי רשת הגוררים לפחות שלוש פעמים ביום תגובה ציבורית כגון OMG, או לחילופין "מבין" ו"ראיתם את זה, אני לא מאמין?", הם מיד קוראים לדמויות חיזוק".

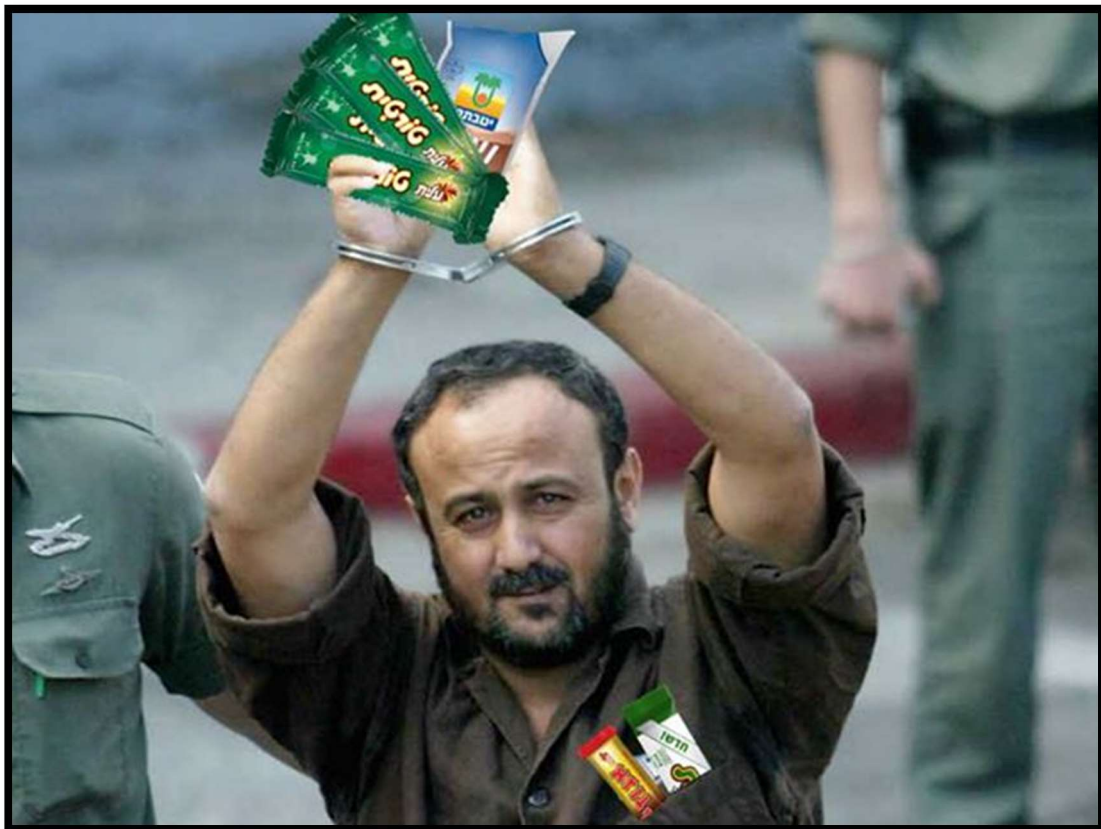
התנפצות אשליית "נלסון מנדלה הפלסטיני"

ב- 17 באפריל 2017, יום האסיר הפלסטיני, החליטו האסירים הביטחוניים בהובלת מרואן ברגותי לפתוח בשביתת רעב. "האסיר מספר אחד" ביקש לסחוף אחריו את האסירים ואיתם את הרחוב הפלסטיני. העיתוי לא ברור, אך המטרה המוצהרת כביכול הייתה שיפור תנאי האסירים הביטחוניים. לשביתת הצטרפו 1578 אסירים (44 אנשי חמאס לעומת רוב מוחלט של אנשי פת"ח). 40 יום אחרי, לאחר פרישתם של 750 אסירים וטורטית אחת, הסתיימה שביתת האסירים בקול ענות חלושה ללא שהשיגה את מטרותיה.

ממעקב אחר השיח התקשורתי בישראל ומדיניות הממשלה אל מול השביתה, אפשר להצביע על ארבע הנחות עבודה שעומדות בבסיס התפיסה הישראלית. השיח הפלסטיני מלמד שכדאי לא להסתמך על ההנחות הללו בכל מחיר:

- א. כמו בשביתות רעב קודמות, הנחת העבודה הייתה שהשביתה היא אמצעי להפעלת לחץ על מדינת ישראל על מנת לזכות בהישגים פוליטיים ברמה המדינית, לצד מטרה קונקרטית בדמות שיפור תנאי האסירים בבתי הכלא.
- ב. שביתת הרעב בקרב האסירים מזכה לרוח גבית של הרחוב הפלסטיני. סוגיית האסירים נחשבת באופן מסורתי לקונצנזוס בקרב הציבור הפלסטיני (בגדה המערבית, בעזה ובמזרח ירושלים, ואף בקרב הציבור הערבי בישראל). לכן, ההתנהלות - לפחות במחצית הראשונה של השביתה - של המשטרה ושירות בתי הסוהר בפרשה זו הייתה מתוך לחץ וחשש שהשביתה תצליח לסחוף את הרחוב הפלסטיני לקראת חודש רמדאן בדרך לא-שקט ולהסלמה.
- ג. המוסכמה לפיה המנהיג הפלסטיני הפופולארי והלגיטימי ביותר בקרב הציבור הפלסטיני הוא מרואן ברגותי. לא פעם הוא מוזכר כמחליפו של אבו מאזן ואפילו כ"נלסון מנדלה הפלסטיני". מכיוון שכך שירות בתי הסוהר בישראל חתר לסיום השביתה במהרה, לפני שיצליח ברגותי לסחוף אחריו את הרחוב ולפני שייגרם לו נזק בריאותי בלתי-הפיך.
- ד. ההיגיון שהניע את "מבצע הטורטית" הכושל הוא שאם ייחשף ברגותי בשקר כאשר הוא אוכל בעת השביתה, האמון בו ייסדק, תדמיתו ומנהיגותו ייפגעו וערכו בעיני הציבור ירד.

ברגותי והטורטית. מתוך עמוד הפייסבוק של [אורן דותן](#)

מאבק פוליטי-אישי לא מאבק לאומי

מתוך השיח ברשתות עולה כי הסיבה האמיתית לשביתת הרעב היא תוצאה של מאבק פוליטי פנימי בתוך פת"ח. ליתר דיוק, מאבק פוליטי אישי של מרואן ברגותי - ובוודאי לא

מאבק לאומי. ברגותי זכה במירב הקולות בבחירות הפנימיות בפת"ח בסוף 2016 ונבחר לגוף ההנהגה העליון של הארגון (הוועד המרכזי). אולם, אנשיו מחוץ לכלא נחלו אז מפלה בבחירות הפנימיות למוסדות ההנהגה של הארגון. המחנה שלו פורק והתפזר לכל עבר. והוא, שקיווה לקבל תפקיד בחלוקת התיקים בין חברי גוף ההנהגה, התבדה עד מהרה. הוא למעשה נושל מכל תפקיד. ברגותי הרגיש שחבריו להנהגה ובראשם אבו מאזן הפנו לו עורף.

ברגותי, לפי טענה זו, האמין שהשביתה תסחף את הרחוב הפלסטיני לכאוס שייצור תנועת מלקחיים: מחד לחץ ישיר מהרחוב על הנהגת הרשות הפלסטינית, ומאידך ללחץ מלמעלה, מישראל בעקיפין על הרשות על מנת שזו תיכנע לדרישות הנהגת האסירים.

מהרגע שהציבור הפלסטיני הבין כי ברגותי מנסה להשתמש בשביתה הרעב באופן ציני ככלי אישי במאבקו הפוליטי, נזנח העיסוק בסוגיה ודעת הקהל לא העניקה רוח גבית לקמפיין. תחושה זו הייתה קיימת גם בקרב חבריו האסירים, וגם בקרב תנועת חמאס (שבדרך כלל כן מתגייסת לתמיכה בשביתות רעב של האסירים) שלא מיהרה להצטרף ולתמוך בשביתה.

בסופו של יום, לא הרחוב הפלסטיני, לא חמאס ולא חבריו האסירים של ברגותי "קנו" את הסחורה. אי לכך, נכשלה שביתה הרעב טרם החלה. הבנת השיח הפלסטיני בישראל יכולה הייתה לשנות את אופן הטיפול בשביתה ולמנוע תשומות מיותרות.

מראן ברגותי: האמנם המנהיג הפלסטיני האהוד ביותר?

מלבד כישלון שביתה הרעב שבראשה עמד, נחשפה חולשתו של מראן ברגותי במובן רחב ביותר. תדמיתו הרומנטית כמנהיג סוחר הייתה מופרזת ולא הלמה את אישיותו ואת כוחו בפועל להניע אנשים. במהלך 40 ימי השביתה הוא ואנשיו לא הצליחו להוציא את ההמונים לרחובות. מלבד מאות בודדים של מפגינים בג'נין ובשכם, ומספר היתקלויות בודדות עם כוחות הביטחון, הרחוב נדם, השיח ברשת התפוגג והאסירים פרשו זה אחרי זה משביתה הרעב (נותרו עד קו הסיום רק 834 אסירים, מתוכם 44 אנשי חמאס). כל ההתנהלות הישראלית מול ברגותי התבססה על היותו הדמות הפופולארית ביותר, שכל פגיעה בו יכולה מיד להוביל לעוד אינתיפאדה. האמנם?

חשוב, עם זאת, להדגיש כי יש לבחון את האירועים בפרספקטיבה היסטורית. אין להסיק מאירוע זה כי שביתות הרעב של האסירים אינן כלי אפקטיבי, כמו שאין להספיד את מראן ברגותי כמנהיג. בכוחם עדיין להשפיע, בתנאי שההקשר הוא הלאומי. שימוש ציני בדמותו של ברגותי למאבקים פוליטיים פנים פלסטינים נועדה לכישלון. גם ברגותי עצמו לא הצליח לקרוא נכון את דעת הקהל הפלסטינית, ובהתנהלותו ירה לעצמו כדור ברגל.

"מבצע טורטית"

כשבועיים לאחר פרוץ שביתה הרעב הפיץ שירות בתי הסוהר סרטון שבו נראה מראן ברגותי כשהוא נכנס לתא שירותים ואוכל חטיפי טורטית. בסרטון אף נראה ברגותי שבוע לפני כן נכנס לשירותים ואוכל עוגיות. התקשורת והממסד הישראלי חגגו, הרשתות החברתיות געשו. הנה המנהיג הפלסטיני נחשף במערומיו, אוכל בסתר ופל בעוד חבריו צמים לקול הטפותיו. בצד הפלסטיני, לעומת זאת, הציבור הפלסטיני נשאר אדיש. הקמפיין נכשל.

הסיבה לכישלון משולשת. ראשית, הפער התרבותי ואי ההבנה הישראלית של מקומו של השקר - בעידן העובדות האלטרנטיביות ("פייק ניוז") בכלל ובחברה הפלסטינית בכלל. שנית, מרגע שישראל היא זו שהפיצה את הסרטון, מיד הפעולה נתפסת כתעמולה ציונית שקרית.

לא ברגותי שיקר, אלא ישראל היא זו שמזייפת סרטונים. שלישית, מלכתחילה לא היה עניין ציבורי פלסטיני במאבק של ברגותי, קל וחומר בקמפיין הישראלי נגד ברגותי. שני הקמפיינים נפלו על אזניים ערלות.

המתח הסורי: בין גז סארין לטילי הטומהוק

בראשית אפריל ביצע משטר אסד מתקפה כימית בגז עצבים מסוג סארין על העיירה ח'אן שיח'ון שבפרברי אדליב בצפון סוריה. לפי הדיווחים, למעלה מ-100 אזרחים נהרגו וכ-400 נפצעו. הפעם האחרונה (המתועדת) בה אסד השתמש בגז סארין נגד אוכלוסייה אזרחית הייתה ב-21.8.2013 בעיטה המזרחית שבפרברי דמשק. מספר ההרוגים נעמד אז על כ-1400 נשים וילדים וכ-3600 פצועים. ארבעה ימים לאחר המתקפה הכימית, ב-8 באפריל, הגיעה התגובה. ממשל טראמפ מחליט להגיב באופן אקטיבי לחציית הקווים מצד משטר אסד. הפעולה שננקטה הייתה מתקפת טילים אמריקאית על בסיס חיל האוויר הסורי א-שעיראת בדרום מזרח חומס. שתי משחתות נושאות טילים מונחים שיגרו כ-59 טילי טומהוק לעבר הבסיס ממנו המריא מפציץ ה-Su-22 לתקיפה באדליב. כתוצאה משני אירועים אלו נוצרה ריאקציה משמעותית ברשתות החברתיות.

שני פנים לגיטימציה

במהלך 24 השעות הראשונות לאחר השימוש בגז סארין נשמעו שני קולות עיקריים, ששניהם סביב שאלות של לגיטימציה. חמישה ימים לפני השימוש החוזר של משטר אסד בנשק כימי, הודיעה שגרירת ארצות הברית באו"ם, ניקי היילי, כי הפלתו של אסד ירדה מהפרק. יום לאחר מכן דובר הבית הלבן שון ספייסר חזר על המסר. ההודעה האמריקאית העניקה, בראייה סורית, לגיטימציה למשטר אסד לפעול כפי שפעל. האיש שאחראי על רציחתם של למעלה מחצי מיליון סורים בשבע השנים האחרונות (האסון ההומניטארי הגדול ביותר במאה ה-21) הבין שהסכנה לסילוקו או חיסולו הוסרה, וכי הקווים האדומים (שגם בעבר לא נאכפו) אינם קשיחים. הודעות ממשל טראמפ התקבלו בחצר הארמון של אסד כאור ירוק לפעולות מסוג זה.

פרשנות נוספת למושג הלגיטימציה לאחר מתקפת הסארין הייתה שהמשך העלמת עין של העולם מהמעשים החמורים מרחיבה בעקיפין את הלגיטימציה של ג'בהת פתח א-שאם (אל-קאעדה בסוריה) והרדיקליזציה הפנימית בסוריה. זאת, מפני שמתחזק הטיעון הסלפי-ג'האדי כי לא ניתן להגיע להסדר עם המשטר ועם הכוחות החיצוניים (רוסיה ואיראן). משטר המשתמש בחומרים כימיים נגד בני עמו אינו יכול להיות לגיטימי כפרטנר למשא ומתן.

התגובה למתקפה האמריקאית

הרוב המוחלט של הציבור הסורי והערבי בכללותו הביע באופן מידי שמחה רבה על ההתקפה האמריקאית. טראמפ עצמו זכה לסופרלטיבים רבים, ונתפס על ידי רבים כגיבור ואהוב, עד כדי קבלת הכינוי בעל הניחוח הג'האדי "אבו-איוונקה אל-אמריקי". כמו כן, ניתן היה למצוא סלוגנים בוטים שחזרו על עצמם בקרב אקטיביסטים שביקשו להמשיך ולהכות חזק באסד.

Milad Kawas Cale
@miladkawas

As a Syrian refugee, I never imagined that I'd say this: Thanks [@realDonaldTrump](#) for bombing the regime who displaced me, please do more.

07/04/2017, 9:37

התגובה המאוחרת יותר, לאחר שהתברר היקף הפעולה, הייתה מעט מסויגת. התחדד כי התמיכה הראשונית נבעה "לא מאהבת מרדכי אלא משנאת המן". לטענת אקטיביסטים סורים אין לטעות, שכן החלק הארי של התומכים במהפכה ובמורדים המתנגדים למשטר אסד אינם תומכים בארצות הברית ובטראמפ. בהקשר הזה מוזכר הצו של טראמפ מפברואר 2017, האוסר על פליטים סורים להיכנס לארצות הברית). זכור לרעה גם ניסיון העבר, שמגלה כי אף מבצע אמריקאי במזרח התיכון לא הביא לשלום. יחד עם זאת, בשורה התחתונה השנאה לאסד גוברת. וכל הרס של שדות תעופה צבאיים ושל האמצעים בהם אסד משתמש יצמצם את יכולותיו של המשטר להרוג עוד אזרחים סורים.

Asaad Hanna ✓
@AsaadHannaa

Instead of lunching 70Tomahouk missiles to stop chemical attacks, u can lunch one missile on [#Assad](#) house and finish the suffering in [#Syria](#)

07/04/2017, 6:16

תגובה נוספת שניתן היה לשמוע ברשתות בסוריה הייתה ביקורת על הצעד המצומצם שנקטה ארצות הברית. הפצצת שדה התעופה הצבאי היא התחלה טובה, אך ללא כריתת "ראש הנחש" (אסד), הסבל של העם הסורי יימשך. פעולה חד פעמית ללא חזרות עלולה להביא לתוצאה הפוכה מהרצויה, אם הרוסים ואסד ינקמו באמצעות גרימת עוד סבל לאזרחים. זאת ועוד, יש שתהו מדוע דווקא עכשיו ארצות הברית נזכרה להגיב, אחרי למעלה מחצי מיליון הרוגים ואין ספור תמונות מזוועות של אזרחים מתים. מה ההבדל בין ילד הרוג מפצצת כלור לבין ילד שטבע בים לבין הרוג מגז סאריין? עמראן דקניש מחלב (בן 5) ועלאן כורדי מקובנה (בן 3) הם מקרים ידועים שמייצגים מאות אלפים עם סיפור דומה.

לסיכום, אם האירוע הראשון עורר שיח על לגיטימציה אזי המענה של ארצות הברית הביא בהתחלה לפרץ של שמחה שהוחלף בשיח שקול וציני יותר ודווקא הדגיש את מגבלות הפעולה האמריקאית בפרספקטיבה של זמן.